

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС“

УТВЪРЖДАВАМ:

(Проф.д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “УПРАВЛЕНИЕ НА МАЛКИЯ БИЗНЕС”;

ЗА СПЕЦ: „Индустриален бизнес и предприемачество”; ОКС „бакалавър” - ред.
об.

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **210 ч.**; в т.ч. аудиторна **75 ч.**

КРЕДИТИ: **6**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	75	5
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	9

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Иван Петров)

2.
(ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра:
„Индустриален бизнес“ (доц. д-р Илиан Минков)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Управление на малкия бизнес“ е основополагаща за подготовката на специалисти с образователна и квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Индустриален бизнес и предприемачество“. Тя има важна роля в подготовката на студентите за тяхната практическа реализация. Има интердисциплинарен характер и доразвива познанията от различни, изучавани преди това учебни дисциплини, конкретизирайки ги на равнище малко предприятие. Основно е насочена към стартиране на собствен бизнес, но не пренебрегва и възможностите за добра реализация като добре подготвен наеман персонал в малките фирми.

Дисциплината „Управление на малкия бизнес“ представлява продължение на обучението по предприемачество конкретизирайки го до конкретни икономически дейности, извършвани в процеса на реалното функциониране на предприятието. Базира се на изучаваните в предходните курсове дисциплини „Въведение във финансите“, „Основи на правото“, „Теория на счетоводството“ и „Предприемачество“.

С изучаването на тази дисциплина студентите от специалността придобиват необходимите знания и разбиране за:

- дефиниране на микро, малки и средни предприятия;
- средата и държавната рамка за подпомагане на малките и средните предприятия;
- данъчен режим на предприятията от малкия бизнес;
- осигурителен режим на предприятията от малкия бизнес;
- дейностите, необходими за стартиране на бизнеса;
- правен режим и дейности за наемането на персонал при различни правоотношения – трудови, нетрудови, договори за управления, решения на собственици;
- специфика на счетоводството на малките предприятия.

Дисциплината „Управление на малкия бизнес“ формира умения за:

- прилагане на критериите за разграничаване на различни по размерност предприятия и за определяне на МСП;
- умения за извършване на всички практически дейности по стартиране на малко предприятие;
- подготовката на трудови, нетрудови договори и договори за управления и контрол;
- разработване на ведомости, сметки за изплатени суми, служебни бележки и други документи за различните правоотношения на предприятията;
- завеждане, текущо осчетоводяване и годишно приключване на счетоводството на малко предприятие; съставяне на финансовите отчети;
- разработване на годишни данъчни декларации на малките предприятия и на лицата, получаващи доходи по различни правоотношения.

Полезността на дисциплината е както в посока формиране на знания и умения, така и за формиране на нагласи за стартиране на самозаетост от една страна, а от друга страна – позволява висока конкурентоспособност на комплексни и широкопрофилни икономически специалисти, необходими за работа в малките фирми. Друга много полезна кариерна възможност, за която се формира квалификация чрез дисциплината е работа в държавни институции, осъществяващи контрол на малките предприятия (НАП, НОИ, Главна инспекция на труда, Агенции по заетостта).

Натрупаните знания са основа за изучаване на широк кръг от икономически дисциплини в специалността – „Управление на персонала и организация на труда“, „Управление на проекти“, „Бизнес промени и предприемачески решения“.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. Дефиниране на малкия и среден бизнес		3	2	
1.1	Дефиниране на МСБ в Европейския Съюз и САЩ			
1.2	Дефиниране на МСБ в България			
1.3	Определяне на критериите за диференциране на предприятията			
ТЕМА 2. Същност, роля и значение на малкия бизнес		3	2	
2.1	Предпоставки за възникване и развитие			
2.2	Характеристики и предимства на малкия бизнес			
2.3	Икономически и социални задачи			
2.4	Специфика на малкия бизнес в България			
ТЕМА 3. Правна рамка и институционална подкрепа за насърчаване и развитие на МБ в България		3	2	
3.1	Правна рамка, регламентираща дейността и развитието на МБ в България			
3.2	Държавна подкрепа и външна среда			
3.3	Организации в подкрепа на МБ			
ТЕМА 4. Подготовка за стартиране на дейност на новосъздадената фирма		3	2	
4.1	Регистрация на касови апарати			
4.2	Деклариране стартиране на дейност на самоосигуряващи се лица			
4.3	Определяне на код на икономическата дейност по КИД			
ТЕМА 5. Подготовка, разработване, регистрация и изпълнение на трудови договори		3	2	
5.1	Планиране на потребността от персонал за предприятието. Определяне на необходимите професии и длъжности. Работа с НКПД.			
5.2	Разработване на трудови договори и длъжностни характеристики за необходимите позиции			
5.3	Регистрация на трудовите договори			
5.4	Първоначални и периодични инструктажи за безопасност на труда			
ТЕМА 6. Данъчен и осигурителен режим на трудовите договори		3	2	
6.1	Осигурителен режим на трудовите договори. Минималните осигурителни доходи по видове дейности.			
6.2	Данъчен режим. Определяне на данъчната основа и авансовия данък.			

6.3	Разработване на ведомости. Подаване на декларации образец 1 с данни за осигурените лица и декларация образец б.			
6.4	Разработване на служебни бележки за доходи по трудови правоотношения. Годишно изравняване на данъка.			
ТЕМА 7. Подготовка и режим на нетрудови правоотношения		3	2	
7.1	Разработване на договори за нетрудови правоотношения			
7.2	Данъчен и осигурителен режим при нетрудови правоотношения			
7.3	Разработване на сметки за изплатени суми и служебни бележки при нетрудови правоотношения			
7.4	Подаване на данни за изплатени суми на лица по нетрудови правоотношения. Годишно деклариране на доходи.			
ТЕМА 8. Подготовка и режим на договорите за управление и контрол		3	2	
8.1	Разработване на договори за управление и контрол (ДУК)			
8.2	Данъчен и осигурителен режим при договори за управление и контрол			
8.3	Разработване на ведомости и подаване на данни за изплатени суми по договори за управление и контрол			
8.4	Годишно деклариране на доходи по ДУК			
ТЕМА 9. Режим на работа и форма на получаване на възнаграждения от собствениците (съдружниците)		3	2	
9.1	Извършване на трудова дейност в собствената фирма с личен труд			
9.2	Работа по трудови и договори за управление			
9.3	Доходи от дивиденди			
9.4	Годишно деклариране на доходите на собствениците (съдружниците). Данъчен и осигурителен режим на доходите по различни правоотношения.			
ТЕМА 10. Извършване на стопанска дейност от физически лица без регистрирана фирма.		3	2	
10.1	Регистрационен режим (вписване в специални регистри)			
10.2	Дейност на лица със свободна професия			
10.3	Дейност на земеделски производители и тютюнопроизводители			
10.4	Занаятчийски дейности			
10.5	Данъчен и осигурителен режим на стопанската дейност на физически лица без регистрирана фирма			
ТЕМА 11. Счетоводство на малкото предприятие		3	2	
11.1	Същност и особености на счетоводната политика на малкото предприятие. Същност и съдържание на ГФО.			
11.2	Организация и технология на счетоводното отчитане при използване на “едностранното счетоводство”			
11.3	Организация и технология на счетоводното отчитане при “двустранно счетоводство”. Форми.			
ТЕМА 12. Данъчен режим на малките предприятия (еднолични търговци и приравнени към тях физически лица)		3	2	
12.1	Данъчен режим при извършване на патентна дейност.			

	Правна регламентация в ЗМДТ и наредби на териториалните органи на управление (общини).			
12.2	Данъчен режим при извършване на смесена (патентна и непатентна) дейност			
12.3	Данъчен режим при извършване на непатентна дейност. Облагане по реда на ЗДДФЛ.			
12.4	Разработване на годишна данъчна декларация и прилежащите и приложения			
ТЕМА 13. Данъчен режим на малките предприятия (юридически и приравнени към тях лица)		3	2	
13.1	Законова основа на данъчния режим по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО)			
13.2	Определяне на данъчната основа, окончателния годишен данък и авансовите данъци			
13.3	Еднократни данъци			
ТЕМА 14. Подготовка на документи при прекратяване на правоотношения на персонала и при ползване на обезщетения		3	2	
14.1	Трудови и осигурителни книжки. Подготовка на удостоверения при приключване (УП) и служебни бележки.			
14.2	Подготовка на документи за обезщетения при временна неработоспособност, бременност и отглеждане на дете. Технология на определяне на обезщетенията.			
14.3	Подготовка на документи за обезщетения при безработица. Технология на определяне на обезщетенията.			
ТЕМА 15. Икономически софтуер, използван при управление на малките предприятия		3	2	
15.1	Безплатен софтуер, разработван за подаване на информация от фирмите до НАП и НОИ			
15.2	Програмни продукти за автоматизация на счетоводната отчетност на предприятията			
15.3	Програмни продукти за автоматизация на „Труд и работна заплата“			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Решаване на комплексни казуси	2	60
1.3.	Самостоятелно проучване по зададена тема	1	25
Общо за семестриален контрол:		3	85
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Управление на малкия бизнес“, качени в Платформата за електронно обучение (за редовни и задочни студенти) на ИУ – Варна.
2. Закон за малките и средните предприятия.
3. Действащо търговско правно, данъчно, счетоводно, трудово, осигурително и друго законодателство към 2017 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Дефиниция за МСП справочник, МИЕ, 2007
2. Изследване на предприемачеството и перспективите за развитие на иновациите 2012-2013, ИАНМСП, 2013, София.
3. Анализ на състоянието и факторите за развитието на МСП, 2011-2012, ИАНМСП, 2012, София.
4. Национална стратегия за развитие на МСП в България 2014-2020, Small Business Act
5. Small Business Act (SBA) for Europe
6. European Commission Brussels, 9.1.2013 COM(2012) 795 final, Communication from the commission to the European Parliament the council the European Economic and Social Committee of the region, Entrepreneurship 2020 Action Plan
7. Коев, Й и др., Малкият бизнес, справочник почти за всеки, под редакцията на Йордан Коев, ИК Стено, Варна, 2006
8. Петров, И., Якова, Т. и Р. Шинева, Студентските предприемачески нагласи и намерения: изследване, анализ и интерпретация, Издателство Наука и икономика към ИУ Варна, 2009, Варна